

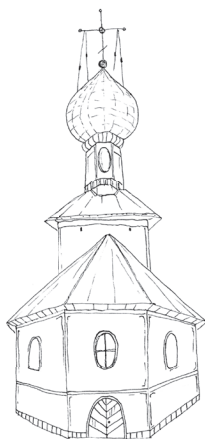
Uitgeverij Orthodox Logos

DE OPENHARTIGE VERHALEN VAN EEN RUSSISCHE PELGRIM

De Openhartige Verhalen van een Russische Pelgrim

Tweede editie

De Openhartige Verhalen van een Russische Pelgrim

Tweede editie

Ingeleid en vertaald door André De Neve

Omslag en illustraties door Elisabeth Bilická

© 2026 Uitgeverij Orthodox Logos, Nederland

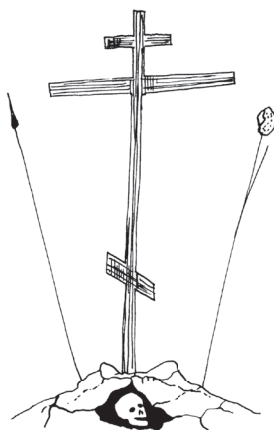
www.orthodoxlogos.com

ISBN: 978-1-80484-268-3

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/
of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie,
microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van de uitgever.

De Openhartige Verhalen van een Russische Pelgrim

Tweede editie

Uitgeverij Orthodox Logos

Inhoud

Voorwoord van de vertaler bij de eerste uitgave . . . 7

Waarschuwing aan degenen die patristische
boeken lezen en die het Jezusgebed van
de geest willen beoefenen. 12

Deel 1

Eerste verhaal. 36

Tweede verhaal 28

Derde verhaal. 69

Vierde verhaal 74

Deel 2

Vijfde verhaal. 113

Zesde verhaal 162

Zevende verhaal. 199

Deel 3

Drie sleutels naar de schatkamer
van het inwendig gebed 215

Onderrichtingen van de heilige Vaders
over het inwendig gebed van het hart 221

Samenvatting van de lessen van de Vaders . . . 270

Aanhangsel

Biografische nota's. 273

Kaart met de aangehaalde plaatsnamen 285

Het Tsjeremissische Aartsengel Michaël-mannenklooster
op een foto van Maksim Dmitrijev uit 1894.

Voorwoord van de vertaler bij de eerste uitgave

'Ik ben nieuwsgierig om iets meer te vernemen over je afkomst en over je leven, voor je als pelgrim ging rondzwerven.' Aldus luidt de vraag van een starets in Irkoetsk aan de pelgrim, de ik-persoon van dit boek. Ook wijzelf zouden graag iets meer weten over de anonieme auteur, want de oorsprong van dit werk heeft iets mysterieus.

De eerste vier verhalen verschenen reeds vóór 1870 in druk dankzij de monnik Paisii van het Sint-Michaëlklooster te Tsjeremi nabij Kazan. Hij had deze verhalen namelijk overgeschreven bij een bezoek aan de berg Athos. Het boek werd onmiddellijk zeer populair in Rusland en kende in 1884 reeds de derde (volgens anderen, de vierde) druk.

Bij de uitgave van 1884 is echter een tweede deel gevoegd: 'De drie sleutels voor de schatkamer van het inwendig gebed' met een aantal teksten van de heilige Vaders en ook het stichtelijke verhaal van Abba Filemon.

In 1911 verschijnen dan voor het eerst nog drie verhalen, namelijk het vijfde, zesde en zevende. Deze werden gevonden tussen de nagelaten papieren van de beroemde starets Ambrosius van Optina.

De laatste volledige uitgave van de drie delen samen werd bezorgd door YMCA-Press van Parijs in 1973. Voor onze vertaling hebben we deze uitgave gevolgd. We hebben alleen

deel II en III omgewisseld, zodat de zeven verhalen een doorlopend geheel vormen, met daarna de teksten van de Vaders.

Deze drie delen worden thans voor het eerst integraal in het Nederlands uitgegeven. Het is tevens de eerste Nederlandse vertaling die rechtstreeks op de Russische grondtekst gemaakt is. 'Zwerver Christi' (Tielt, 1948) was een - enigszins ingekorte - vertaling van deel I uit het Frans. 'De ware verhalen van een Russische Pelgrim' (Haarlem, 1977) gaat terug op een Duitse vertaling en geeft ook alleen deel I en II maar niet deel III. Het is een vertaling die heel vlot leest maar ze bevat wel wat onnauwkeurigheden.

Wijzelf hebben in onze vertaling de voorkeur gegeven aan een tekst die zo dicht mogelijk aansluit bij de Russische grondtekst, én naar inhoud, én naar stijl, ook als de stijl van dit unieke tijdsdocument niet altijd even vloeiend is, maar soms wat stroef of wat zwaar.

De auteur stelt zichzelf voor als geboortig in een dorp in het gouvernement Orel. Hij was amper drie jaar oud, toen zijn ouders stierven en van toen af werd hij opgevoed door zijn grootouders. Men kan zich echter wel de vraag stellen of men 'deze eenvoudige dorpeling' al te letterlijk mag geloven.

Na lezing van het boek, hebben we enigszins hetzelfde gevoel als een gastheer van de pelgrim, die niet kon aannemen dat deze als een 'moezjiek' opgevoed was. Van sommige theologische passages is het immers nogal moeilijk aan te nemen, dat ze komen van de hand van een 'eenvoudige dorpeling', die niets anders dan de Filokalie gelezen heeft. Sommigen hebben dan niet gearzeld om de auteur hogerop te gaan zoeken. Soms werd zelfs de naam van starets Ambrosius genoemd, omdat men het tweede deel tussen zijn papieren gevonden had. Ook noemde men Theofaan de Kluizenaar.

Nochtans laten vele levensecht aandoende details niet toe het ganse verhaal al te gemakkelijk als een literaire fictie af te wijzen. Misschien ligt aan de basis een echt verhaal, dat

echter herschreven werd door iemand met een literaire en theologische vorming. Ook kan men de vraag stellen of de twee delen van dezelfde auteur zijn. Het lijkt wel wonder dat er plots een tweede deel ontdekt wordt, met drie nieuwe verhalen, nadat de eerste vier reeds meerdere uitgaven kenden. De stijl wordt ook anders. Waar in het eerste deel het spontane verhaal overheerst, komen er nu als het ware kleine tractaten, of geleerde dialogen waar naast de pelgrim en de starets, nog andere personen aan deelnemen: een professor, monniken.

Wat ook de oorsprong van het boek moge zijn, voor ons ligt het boeiende verhaal van de dubbele weg die een pelgrim gegaan is: zijn tochten door het onmetelijke Rusland en zijn innerlijke weg naar God. Hij is getroffen door de tekst van Sint Paulus, 'Bidt zonder ophouden', en hij gaat op zoek naar een starets die hem dat kan leren. 'Starets' betekent eigenlijk oude man, grijsaard, maar het is het gangbare woord geworden om een 'oude' wijze monnik aan te duiden, die in staat is om anderen te leiden op de weg van het gebed. En onze pelgrim heeft het geluk zulk een starets te vinden, al kost hem dat veel moeite en volhardend geduld.

Dankzij deze starets ontdekt hij ook een boek, de Filokalie, uitgegeven in 1792 door de monnik Nicodemus van de Berg Athos, samen met Macarius, de vroegere bisschop van Korinthe, die kluizenaar geworden was. Het is een uitgebreide verzameling teksten, geput uit de werken van de Vaders, en die voornamelijk betrekking hebben op het hesychasme en het Jezusgebed. Korte tijd daarna maakte Paisii Velitskovskij hiervan een vertaling in het Kerkslavisch, die echter korter is dan het origineel. Hij nam teksten van slechts vijftientwintig Vaders. Zijn werk werd in 1798 gepubliceerd in Petersburg onder de titel Dobrotoljoebie, wat de letterlijke vertaling is van de Griekse term Filokalie (liefde voor het goede). Het is deze Kerkslavische uitgave, die de pelgrim te zien krijgt

bij zijn starets en die hij zich tweedehands kan kopen. Later zal Theofaan de Kluizenaar nog een uitgave in het Russisch bezorgen (Moskou 1877-1899) die echter sterk afwijkt van het Griekse origineel.

Door deze Filokalie en de beoefening van het Jezusgebed sluit onze pelgrim aan bij de grote stroming in de spiritualiteit, die bekend staat onder de naam 'hesychasme'. Ze vond haar bekroning bij Gregorius Palamas, de grote verdediger van de hesychasten in de veertiende eeuw, maar de aanzet ervan gaat terug tot de woestijnvaders. De fundamentele bedoeling is te komen tot voortdurend gebed en steeds is gezocht naar een bepaalde gebedsformule en naar bepaalde praktijken van lichaam en geest om tot dit voortdurend gebed te komen. Beroemd is de tekst van Joannes Climacus uit de zevende eeuw: 'Hesychia is de ononderbroken verering en dienst van God. De gedachte aan Jezus moet één worden met uw ademhaling, en dan zult ge het nut van de hesychia leren kennen.' 'De gedachte aan Jezus' mag hier echter niet gelijkgesteld worden met het Jezusgebed in zijn 'definitieve vorm'. Het is ook niet duidelijk of de verwijzing naar de ademhaling meer is dan een metafoor. Zelfs Simeon de Nieuwe Theoloog blijkt het Jezusgebed in zijn gestandaardiseerde vorm nog niet te kennen. Het is pas bij de twee leermeesters van Gregorius Palamas, namelijk Niceforus de Monnik en Gregorius de Sinaïet, dat men gedetailleerde technische beschrijvingen vindt.

In Rusland was het hesychasme reeds bekend geworden in de veertiende eeuw, door Nil Sorski, die ook op de Athos geleefd had. Nadien was het echter terug in verval geraakt. 'De openhartige verhalen...' kunnen gezien worden als een propaganda voor het Jezusgebed, zoals het vervat ligt in de Filokalie, die dankzij de vertaling van Paisii Velitsjkovskij voor het Russische volk toegankelijk is. Maar hierin ligt ook de ambiguïteit van dit tijdsdocument. Onze pelgrim is mis-

schien eerder een 'propagandist' dan een typische vertegenwoordiger van de godsdienstige geaardheid van het Russische volk, waartussen hij leeft. Dit blijkt uit de verscheidenheid van types die men ontmoet in dit boek, dat zichzelf lokaliseert na de Krimoorlog en vóór het afschaffen van de lijfeigenschap, d.w.z. tussen 1853 en 1861.

In aanhangsel geven we een beknopte biografie van de verschillende auteurs die in het boek vernoemd worden. Hiertoe hebben we vooral gebruik gemaakt van 'Lexikon für Theologie und Kirche' (Freiburg 1957-1965), Dictionnaire de Spiritualité (Paris, 1937-1977) en 'Polnyj Pravoslavnyj Entsiklopeditsjeskij Slovar' (Moskou 1913, Reprint Londen 1971).

Tenslotte situeerden we op een kaart, de verschillende plaatsnamen die de Pelgrim vermeldt.

André De Neve

Waarschuwing aan degenen die patristische boeken lezen en die het Jezusgebed van de geest willen beoefenen

**Door de Eerbiedwaardige
Makarius van Optina (Ivanov)**

Deze ‘Waarschuwing’ is ongeveer anderhalve eeuw geleden opgesteld door de eerbiedwaardige Starets van Optina, Makarius (Ivanov). Het geschrift is gericht aan degenen die het Jezusgebed van de geest (*het innerlijke gebed*) willen beoefenen, maar geen ervaren gids hebben. Het werk van Starets Makarius kan echter in gelijke mate gericht worden tot alle christenen, als een advies om niet te zoeken naar hoge geestelijke gaven en dergelijke ervaringen in zichzelf, maar om nederig de weg van het naleven van de christelijke geboden te volgen, volledig vertrouwend op Gods wil. Door getuigenissen van grote heilige asceten te citeren, overtuigt de Starets ons: “Een voortijdig streven naar een ‘hoog’, ‘contemplatief’ leven is vol van waan en dwaasheid, en omvat vaak niet alleen de geestelijke, maar ook de fysieke dood.”

Tegelijkertijd streeft de Eerbiedwaardige Makarius, die zelf de weg van het innerlijke gebed heeft doorlopen, er geenszins naar om zijn hedendaagse monniken en vrome leken af te wenden van het heilzame en door de Heilige Vaders

bevolen gebed in de naam van onze Heer Jezus Christus. Hij benadrukt alleen: “De maatstaf van de beginner – het mondelinge gebed – wordt niet vergezeld van enige ‘kunstmatige methoden’. Hierover wordt veel gesproken in de patristische werken.”

De tijdgenoot van Starets Makarius, de Heilige Ignatius (Bryanchaninov), schrijft hierover heel duidelijk in zijn instructies over het Jezusgebed: “Beginners moeten zich tijdens het beoefenen van het Jezusgebed houden aan één eerbiedige aandacht, één insluiten van de geest in de woorden van het gebed. (...) Dit is mijn testament voor beginners: zoek niet naar de plaats van het hart. Doe geen zinloze moeite om voor jezelf uit te leggen wat ‘de plaats van het hart’ betekent; het wordt op het juiste moment (in de toekomst) verklaard door de ervaring alleen. Als het God behaagt je deze kennis te geven, dan zal Hij het op Zijn tijd geven. Houd je uitsluitend bezig met het gebed van berouw met de grootst mogelijke zorg; probeer berouw te tonen door gebed”¹.

De Eerbiedwaardige Makarius legt ook uit in welke geestelijke toestand het Jezusgebed moet worden uitgevoerd, wat het actieve leven van een christen moet zijn en naar welke specifieke geestelijke vruchten degenen die in de naam van Christus bidden, moeten streven. We geloven dat de “Waarschuwing” van de Starets van Optina nuttig zal zijn voor hedendaagse christenen die streven naar een spiritueel leven, en zal helpen om de verschillende valstrikken van de vijand van het menselijk geslacht te vermijden en niet het slachtoffer te worden van waan (*prelest*) of een onjuiste “dunk” over zichzelf.

.....

¹ Zoeker van voortdurend gebed. Instructie van de Heilige Ignatius over het Jezusgebed voor beginners. – Uitgave van de broederschap ‘Onbrandbare Doornstruik’ met deelname van uitgeverij Tempel. – Moskou, 1991.

Waarschuwing voor degenen die geestelijke, patristische boeken lezen en het Jezusgebed willen beoefenen

Er waren twee redenen om deze waarschuwing te schrijven.

De eerste en belangrijkste reden wordt uitgelegd door de vertaler van de patristische geschriften van het Grieks naar het Slavisch, een ervaren beoefenaar van het gebed, de Moldavische Starets Paisius Velichkovsky. In zijn brief aan Starets Theodosius, de archimandriet van het Sophroniev-klooster, schrijft hij:

“Ik informeer Uw Heiligheid geestelijk dat de publicatie van heilige patristische boeken, zowel in het Grieks als in het Slavisch, mij zowel vreugde als angst brengt. Vreugde, omdat ze niet volledig vergeten zullen worden en degenen die ijverig zijn voor hun redding de kans zullen hebben om ze gemakkelijker te verwerven. Angst, omdat ik bang ben en beef dat ze niet alleen aan monniken, maar ook aan leken kunnen worden aangeboden – zoals elk ander boek dat te koop is. Degenen (leken) die op eigen initiatief, zonder de instructies van hen die ervaring hebben met het gebed, het pad van het gebed betreden, kunnen gemakkelijk slachtoffer van waan worden. En als gevolg van de waan zou er godslastering kunnen volgen van de onwetenden op deze heilige en vlekkeloze daad, waarvan door vele grote Heilige Vaders is getuigd.”

De Starets gaat verder met een voorbeeld van godslastering tegen het gebed:

“Hierover, waar ik eerder over sprak, ben ik bang en beef ik: dat degenen die op eigen initiatief de weg van de geestelijke arbeid betreden, niet getroffen worden door waan en dat op de waan geen godslastering zal volgen. En dat die godslastering zal zorgen voor twijfel over de waarheid van de leer van onze goddragende Vaders. Daarom leggen de goddragende Vaders, die onderwijzen over dit gebed (het

Jezusgebed), het begin en de basis ervan in ware, ongeveinsde gehoorzaamheid. Gehoorzaamheid brengt nederigheid voort. En het beschermt de beoefenaar tegen alle soorten waan, die dreigend zijn voor degenen die deze weg op eigen initiatief bewandelen. En hoe is het mogelijk om jezelf zonder gehoorzaamheid, alleen geleid door je eigen verstand – wat onvermijdelijk tot waan zal leiden – tot zo'n verschrikkelijke en angstaanjagende daad te dwingen? Dat wil zeggen: tot dit gebed, zonder enige instructie. En hoe is het mogelijk de vele verschillende illusies van de vijand te vermijden, die zeer sluw zijn opgezet tegen dit gebed en de beoefenaars ervan? Absoluut onmogelijk.”²

De tweede reden voor deze waarschuwing was een manuscript van een onbekende schrijver, waarin verschillende gebedsactiviteiten en geestelijke vertroostingën werden uitgelegd, zoals de Siberische Starets Vasilisk die waardig was geweest. In dit manuscript schreef de auteur een onverschillige overtuiging over het beoefenen van het gebed van geest en hart, met als hoofddoel in deze daad het zoeken naar hoge gaven en geestelijke troost. Dit kan leiden tot zeer gevaarlijke gevolgen met betrekking tot de vijandelijke misleiding. Hoewel dit manuscript nog in weinig handen is en slechts bij enkelen bekend is, kan men er niet over zwijgen; het is overtuigend geschreven, bewijzen zijn afgeleid uit patristische boeken, maar de gevaarlijke kant van dit onderwerp wordt verzwegen. Hierdoor kan iemand die de leer van de Heilige Vaders niet volledig kent, gemakkelijk worden meegesleept door zo'n overtuiging, vooral als iemand niet zelf heeft ge-

.....

² Een brief van de eerbiedwaardige Starets Paisius, door ons gepresenteerd in een moderne Russische vertaling. (Deze brief werd gedrukt in het boek van het leven en de geschriften van Starets Paisius in de eerste editie van 1847, op pagina's 265-267 – noot van de eerbiedwaardige Starets Makarius.)

zien of van anderen heeft gehoord over degenen die geestelijk beschadigd zijn geraakt door een dergelijke handelwijze. Om de waarheid duidelijker te zien, zullen we getuigenissen van heilige en goddragende Vaders naar voren brengen over hoeveel mensen toegang hebben tot de geestelijke arbeid van het Jezusgebed en of het doel om door deze daad gaven en geestelijke troost te zoeken juist en veilig is.

Gezien het gehele onderwijs van de Heilige Vaders is het duidelijk dat degenen die de daad van het Jezusgebed op een juiste en wettige manier uitvoeren, inderdaad soms van de Heer grote geestelijke gaven, openbaringen van mysteries en verschillende geestelijke vertroostingën ontvangen. Dit wordt door de Goddelijke genade doelbewust gewerkt in de zielen van nederige en waardige bidders, maar heel weinigen bereiken dit.

De Heilige Isaak de Syriër zegt:

“Zoals onder duizenden er nauwelijks één te vinden is die de geboden heeft vervuld en al het wettige met minimale tekortkoming en geestelijke zuiverheid heeft bereikt, zo zal er uit duizenden (die het geestelijke werk hebben doorlopen) misschien één gevonden worden die het waardig was, met grote voorzichtigheid, om zuiver gebed te bereiken, om deze grens te doorbreken en dit mysterie te ontvangen. Want velen konden de zuiverheid van het gebed niet waardig zijn; zeer weinigen waren waardig. En degene die dat mysterie heeft bereikt, dat al voorbij dit gebed ligt, wordt nauwelijks van generatie op generatie gevonden door de genade van God.”³

Uit deze woorden van de Heilige Isaak kunnen we zien “dat velen onvermijdelijk in één van de twee extremen zullen vallen of door de vijandelijke verleiding zullen worden

³ Abba Isaak de Syriër ‘Ascetische Woorden’, Woord 16. – ‘Regel van het Geloof’ Moskouw, 1993.

gevangen met valse gevoelens en misleidende dromen, als iedereen onverschillig met de beoefening van het gebed van de geest begint, met als doel het bereiken van hoge geestelijke gaven en troost. Of ze zullen geen enkel succes hebben en roekeloos in de war raken”, omdat volgens de woorden van de Heilige Isaak de Syriër slechts één op de talloze mensen het hoge geestelijke gebed waardig is.⁴

De heilige en godvrezende Vaders schreven over de grote geestelijke gaven, niet zodat iedereen roekeloos naar hun ontvangst zou streven, maar opdat degenen die ze niet hebben en horen over zulke hoge gaven en openbaringen (ontvangen door degenen die waardig zijn), hun diepe onmacht en grote tekortkoming zouden erkennen. Zo zouden zij gedwongen worden tot nederigheid, wat boven alle daden en deugden nodig is voor degenen die naar verlossing zoeken.

De Heilige Johannes Climacus (van de Ladder) schrijft:

“Zoals de armen, die de koninklijke schatten zien, hun armoede des te meer kennen, zo wordt de ziel, die leest over de grote deugden van de Heilige Vaders, nog nederiger in haar gedachten.”⁵

En op een andere plaats zegt deze heilige:

“Zich verwonderen over de arbeid van deze heiligen is een prijzenswaardige zaak. Ijverig voor hen zijn is heilzaam, maar plotseling een navolger van hun leven willen worden, is een dwaze en onmogelijke zaak.”⁶

En de Heilige Isaak de Syriër zegt:

“Als u zegt dat sommige van de Vaders hebben geschreven over wat reinheid van de ziel is, wat gezondheid is, wat harts-tochtloosheid is, wat schouwing is, hebben zij niet geschre-

⁴ Aldaar, Woord 21.

⁵ Eerbiedwaardige vader Johannes, ‘Ladder’, 26, hoofdstuk 211. St. Petersburg 195.

⁶ Aldaar, Woord 4, hoofdstuk 42.

ven opdat wij deze dingen niet voorbarig met verwachting zouden zoeken, want er staat geschreven dat het Koninkrijk van God niet komt met ‘waarneming’⁷ (Lucas 17:20). En zij die zo’n voornemen hebben, zijn hoogmoedig geworden en zijn gevallen. Maar wij zullen de streek van het hart in orde brengen door werken van berouw en een leven leiden dat God welgevallig is. De Heer komt vanzelf als de plaats in het hart rein en niet verontreinigd is. Maar wat wij ‘met waarneming’ zoeken, ik bedoel Gods hoge gaven, wordt door de Kerk van God verworpen en zij die het ontvangen, worden hoogmoedig en vallen. En dit is geen teken dat de mens God liefheeft, maar is een kwelling van de ziel. En hoe kunnen we de hoge gaven van God bereiken, als de goddelijke Paulus prat gaat op beproevingen en het deelhebben aan het lijden van Christus als een hoge gave van God beschouwt?’⁸ (dat wil zeggen het verdragen van beproevingen en lijden).

Ook elders bij de Heilige Isaak wordt gezegd:

“Ieder mens die, vóór een volmaakte training in het eerste deel (dat wil zeggen het actieve), overgaat naar dit tweede deel (dat wil zeggen het beschouwende), aangetrokken door de lieflijkheid ervan, om niet te zeggen door zijn luiheid, loopt de toorn (van God) op omdat hij niet eerst ‘zijn leden die op de aarde zijn, gedood heeft’ (Kolossenzen 3:5). Hij genas de zwakheid van zijn gedachten niet door geduldige oefening in het werk van het Kruis, maar durfde in zijn gedachten te dromen van de heerlijkheid van het Kruis. (...) Wie een geest heeft die verontreinigd is door schandelijke hartstochten en die zich haast om zijn geest te vullen met dromerige gedachten, wiens mond geblokkeerd is met straf... omdat hij, zonder eerst zijn geest te reinigen met beproevin-

⁷ Variant: ‘...met inzicht’.

⁸ Abba Isaak de Syriër ‘Ascetische Woorden’, Woord 55. – ‘Regel van het Geloof’ Moskou, 1993.

gen en zonder de vleselijke begeerten te onderwerpen, maar vertrouwend op wat het oor heeft gehoord en wat geschreven staat met inkt, recht vooruitsnelt om te wandelen op een pad vol duisternis, terwijl hij zelf blind is aan zijn ogen. Want ook zij, wier gezichtsvermogen gezond is, die met licht vervuld zijn en die voor zich leiders der genade verkregen hebben, verkeren dag en nacht in gevaar, terwijl hun ogen vol tranen zijn en zij hun dienst in gebed voortzetten en de hele dag en zelfs de hele nacht wenen, vanwege de verschrikkingen die hun op de weg wachten en de verschrikkelijke stormen en beelden der waarheid die zij tegemoetkomen, die vermengd zijn met bedrieglijke schimmen daarvan. Zij zeggen: 'Wat van God komt, komt vanzelf en je zult het niet voelen.' Dit is waar, maar alleen als de plaats schoon en niet verontreinigd is. Maar als de oogappel van je ziel onrein is, waag het dan niet om (geestelijk) naar de bol van de zon te kijken, anders verlies je dit kleine straaltje (dat wil zeggen: eenvoudig geloof, nederigheid, oprechte belijdenis en kleine uitvoerbare werken) en word je uitgeworpen in het ene gebied van geestelijke wezens, dat de duisternis aan gene zijde is, dat wat buiten God is en de gelijkenis van de hel is; zoals degene die uitgeworpen werd omdat hij zich niet schaamde om in onreine kleren naar het huwelijk te komen.⁹

Hier heeft de Heilige Isaak duidelijk aangetoond dat zij die in gebed vol verwachting zoete spirituele gewaarwordingen zoeken, en vooral zij die voorbarig streven naar spirituele visie en contemplatie, in het overspel van de vijand vallen. In het rijk van de duisternis en de duisternis van het verstand worden zij verlaten door de hulp van God en overgegeven aan de demonen om bespot te worden, dit vanwege hun hoogmoedige streven dat hun maat en waardigheid te boven gaat.

.....

⁹ Aldaar, Woord 2.

Uitgeverij Orthodox Logos

- *De Orthodoxe Kerk: Verleden en heden* – Jean Meyendorff
- *Biecht en communie* – Alexander Schmemmann
- *Verliefd Zijn op het Leven* – Samensteller: Maxim Hodak
- *De Orthodoxe Kerk* – Aartspriester Sergei Hackel
- *De mensenrechten in het licht van het Evangelie* – Nicolas Lossky
- *Geboren in Haat Herboren in Liefde* – Klaus Kenneth
- *Hegoumena Thaïssia van Leouchino: brieven aan een novice*
- *Het Jezusgebed* – Een monnik van de oosterse kerk
- *Gebedenboek Voor Kinderen: Volgens De Orthodox Christelijke Traditie*
- *Dagboek Van Keizerin Alexandra* – Keizerin Alexandra
- *Mijn ontmoeting met Archimandriet Sophrony* – Aartspriester Silouan Osseel
- *Stap voor stap veranderen* – Vader Meletios Webber
- *De Weg Naar Binnen* – Metropoliet Anthony (Bloom) Van Surozh
- *Geraakt door God's liefde* – Klooster van de Levenschenkende Bron Chania
- *De Heilige Silouan de Athoniet* – Archimandrite Sophrony
- *The Beatitudes: A Pathway to Theosis* – Christopher J. Mertens
- *De Kracht van de Naam* – Metropoliet Kallistos van Diokleia
- *De Orthodoxe Weg* – Metropoliet Kallistos van Diokleia
- *Serafim van Sarov* – Irina Goraïnof
- *Feesten van de Orthodoxe Kerk – een Leerzaam Kleurboek*
- *Catechetisch Woord over het Gebed van het Hart* – Aartspreiester Silouan Osseel
- *Naar de Eenheid?* – Leonide Ouspensky
- *Bidden Met Ikonen* – Jim Forest
- *Onze Gedachten Bepalen Ons Leven* – Vader Thaddeus Van Vitovnica
- *Alledaagse Heiligen En Andere Verhalen* – Archimandriet Tichon (Sjevkoenov)
- *Geestelijke Brieven* – Vader Jozef De Hesychast
- *Nihilisme* – Vader Serafim Rose
- *Gods Openbaring Aan Het Menselijk Hart* – Vader Serafim Rose
- *In De Kaukazu* – Monnik Merkurius
- *Terugkeer* – Archimandriet Nektarios Antonopoulos
- *Weest ook gij uitgebreid* – Archimandriet Zacharias (Zacharou)
- *Orthodoxie en de religie van de toekomst* – Vader Serafim Rose

- *Grégoire Krug – Notities van een Ikonenschilder*
- *De Orthodoxe Verering van Maria 'De Theotokos' – De heilige John Maximovitch*
- *Christus het nieuwe Paaslam – Valentina Zander*
- *Drieëndertig Dwazen om Christus – Spyridon & Isidora*
- *De zin van ons leven – Archimandriet Adriaan (Korporaal)*
- *De Nieuwe Mens – Archimandriet Adriaan (Korporaal)*
- *Akathist van dankzegging aan de Heilige Drie-eenheid*
- *Het Jezusgebed – Archimandriet Adriaan (Korporaal)*
- *Geloof en Wetenschap – Archimandriet Adriaan (Korporaal)*
- *De Schoonheid der Heilige Liturgie – Archimandriet Adriaan (Korporaal)*
- *Orthodoxe spiritualiteit – Archimandriet Adriaan (Korporaal)*
- *De Heilige Porfirios van Kafsokalivia en zijn geestelijk kind vader Daniël Gouvalis*
- *De Openhartige Verhalen van een Russische Pelgrim*
- *Orthodoxe spiritualiteit – Archimandriet Adriaan (Korporaal)*
- *De Nieuwe Mens. – Archimandriet Adriaan (Korporaal)*
- *De Schoonheid der Heilige Liturgie - Archimandriet Adriaan (Korporaal)*
- *Geloof en Wetenschap - Archimandriet Adriaan (Korporaal)*
- *Our Orthodox Holy Family – Deacon David Lochbihler, J.D.*
- *Prayers to Our Lady East and West – Deacon David Lochbihler, J.D.*
- *The Joy of Orthodoxy – Deacon David Lochbihler, J.D.*
- *The Inner Cohesion between the Bible and the Fathers in Byzantine Tradition – S.M. Roye*
- *St. Germanus of Auxerre – Howard Huws*
- *Elder Anthimos Of Saint Anne's – Dr. Charalambos M. Bousias*
- *Orthodox Preaching as the Oral Icon of Christ – James Kenneth Hamrick*
- *The Final Kingdom – Pyotr Volkov*
- *From Manhattan to the Holy Mountain of Athos by Thodoris Spiliotis*
- *Shepherd's Journal – Sister Patrikia*

De Openhartige Verhalen van een Russische Pelgrim biedt een unieke blik op de geestelijke reis van een anonieme Russische pelgrim uit de 19e eeuw. Gedreven door het gebod van de apostel Paulus om “zonder ophouden te bidden”, trekt hij door de uitgestrekte bossen en steppen van Rusland, op zoek naar een ervaren starets die hem het geheim van het onophoudelijke Jezusgebed kan leren.

De verhalen zijn geworteld in de Filokalia, de beroemde verzameling van de Vaders over hesychasme en innerlijk gebed. Onderweg ontmoet de pelgrim zowel eenvoudige mensen als geestelijke meesters, die hem helpen zijn innerlijke leven te verdiepen. Zijn pad is bezaaid met uitdagingen: honger, diefstal, lichamelijke vermoeidheid, maar ook momenten van groot spiritueel inzicht en vreugde.

Dankzij deze meesterlijke vertaling van André De Neve zijn alle drie delen van het oorspronkelijke Russische werk voor het eerst integraal in het Nederlands beschikbaar, volledig gebaseerd op de originele teksten en stijl. Het boek combineert historische authenticiteit, literaire kwaliteit en diep religieus inzicht, en biedt een uitzonderlijke toegang tot de spirituele tradities van het Russische orthodoxe christendom.

Uitgeverij Orthodox Logos

ISBN: 978-1-80484-268-3

orthodoxlogos.com

